

හරිත බලශක්ති සංවර්ධන සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන (අදියර 1) - 2024

හරිත බලශක්ති සංවර්ධන සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහනේ (අදියර 1) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව අතර 2014 නොවැම්බර් 20 දින එළඹි අංක 47037 එස්ආර්අයි දරන ව්‍යාපෘති ගිවිසුමේ II ව්‍යවස්ථාවේ 2.09 (අ) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුවට වාර්තා කළයුතු යැයි මා සලකන මාගේ අදහස් හා නිරීක්ෂණ මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අරමුණු, අරමුදල් යෙදවීම හා කාලය

ව්‍යාපෘති පහසුකම් පරිපාලන අත්පොතට අනුව, විදුලිබල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමේ හා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතනය වේ. පිවිතුරු බලශක්ති උත්පාදනය, පද්ධති කාර්යක්ෂමතාව සහ විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු වේ. ජල විදුලිබල උත්පාදනය සංවර්ධනය කර ජාලයට සම්බන්ධ කිරීම, සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් ධාරිතාව වැඩිදියුණු කිරීම, මධ්‍යම වෝල්ටීයතා ජාලයේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම, බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ඉල්ලුම් කළමනාකරණය සහ ධාරිතා සංවර්ධන සහාය ලබාදීම යන සංරචක පහක් යටතේ ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක වේ. ව්‍යාපෘති පහසුකම් පරිපාලන අත්පොතට අනුව, ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය රු. මිලියන 28,515 කට සමාන වූ එජඩො මිලියන 220 ක් වන අතර ඉන් රු. මිලියන 23,330 කට සමාන එජඩො මිලියන 180ක් මූල්‍යනය කිරීමට ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සහ ප්‍රංශ නියෝජිතායතනය එකඟ වී තිබුණි. ඉතිරි මුදල රු. මිලියන 5,185 ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් මූල්‍යනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු 2014 ජූලි ආරම්භ කරන ලද අතර 2020 මාර්තු 31 දින වනවිට නිම කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. කෙසේවෙතත්, ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු අවසන් කරන දිනය 2024 ජූලි 13 දක්වා දීර්ඝ කර තිබුණි.

1.3 මතය

2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපෘතිය වියදම් ප්‍රකාශය හා එහි මුදල් ප්‍රවාහය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.4 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදුකරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය පරීක්ෂා කිරීම සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් ,වේතනාත්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශවයන් දැනුවත් කරන ලදී.

2. භෞතික කාර්යසාධනය

2.1 ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු පිළිබඳ භෞතික ප්‍රගතිය

ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සංරචක 05 කින් සමන්විත වන අතර ණය මුදලේ ඉතිරියෙන් බස්නාහිර පළාත දකුණ -1 සඳහා අධීක්ෂණ සහිත පාලනය හා දත්ත ප්‍රතිග්‍රහණ හැකියාව සහිත බෙදාහැරීමේ පාලන මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීම, පොම්ප කර ගබඩා කරන ලද ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සඳහා උපදේශන සේවාව ලබාගැනීම සහ සම්ප්‍රේෂණ ජාල අවශ්‍යතා සඳහා අමතර කොටස් සහ මෙවලම් ලෙස ද්‍රව්‍ය/උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය කිරීම ලෙස හඳුන්වන අනෙකුත් ක්‍රියාකාරකම් 03 ක් ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ සිදු කරනු ලැබේ.

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	විගණකගේ නිර්දේශ
(අ)	මොරගොල්ල ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය		
(i)	<p>ප්‍රගති වාර්තාවට අනුව, සුදානම් කිරීමේ කටයුතු සඳහා කොන්ත්‍රාත්තුව 2018 මාර්තු 27 වන දින ප්‍රදානය කරන ලද අතර එය මූලිකව 2020 මැයි 06 වන දින අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කරන ලද අතර පසුව එය 2021 නොවැම්බර් 10 දක්වා 05 වතාවක් දීර්ඝ කර තිබුණි. කෙසේවෙතත්, කොන්ත්‍රාත්කරුගේ දුර්වල ක්‍රියාකාරිත්වය හේතුවෙන් නේවාසික කඳවුරු සහ හැරවුම් මාර්ග ඉදිකිරීම්වල වැඩ සමඟ 2024 අගෝස්තු 29 වන දින කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන් කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ නොකර 2024 දෙසැම්බර් 31 වන විට භෞතික හා මූල්‍ය ප්‍රගතිය පිළිවෙලින් සියයට 77 ක් සහ සියයට 65 ක් විය.</p>	මෙම ප්‍රකාශය සමඟ එකඟ වේ.	නිසි අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් අපේක්ෂිත අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ii)	<p>ප්‍රගති වාර්තාවට අනුව, සිවිල් වැඩ සඳහා කොන්ත්‍රාත්තුව 2019 ඔක්තෝබර් 04 වන දින ප්‍රදානය කරන ලද අතර එය මූලිකව 2023 සැප්තැම්බර් 14 වන දින අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කරන ලද අතර පසුව එය 2024 සැප්තැම්බර් 11 දක්වා තුන් වතාවක් දීර්ඝ කර තිබුණි. කොන්ත්‍රාත්තුවේ අපේක්ෂිත භෞතික ප්‍රගතිය 2024 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට සියයට 94 ක් වුවද, සියයට 80 ක ප්‍රගතියක් පමණක් අත්කර ගෙන තිබුණි. 2024 දෙසැම්බර් 31 වන විට මූල්‍ය ප්‍රගතිය සියයට 81 ක් ලෙස වාර්තා විය.</p>	මෙම ප්‍රකාශය සමඟ එකඟ වේ.	නිසි අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් අපේක්ෂිත අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(iii)	<p>ප්‍රගති වාර්තාවට අනුව, යාන්ත්‍රික සහ විදුලි පහසුකම් කොන්ත්‍රාත්තුව 2020 මැයි 13 වන දින ප්‍රදානය කරන ලද අතර එය මූලිකව 2023 නොවැම්බර් 30 වන දින අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කරන ලදී. කෙසේවෙතත්, එය 2025 අගෝස්තු 24 දක්වා දීර්ඝ කර තිබුණි. 2024 දෙසැම්බර් 31 වන විට අපේක්ෂිත භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 94 ක් වුවද, 2024 දෙසැම්බර් 31 වන විට එය සියයට 89 ක් පමණක් අත්කරගෙන තිබුණි.</p>	මෙම ප්‍රකාශය සමඟ එකඟ වේ.	නිසි අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් අපේක්ෂිත අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(iv) ප්‍රගති වාර්තාවට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විට මොරොගොල්ල ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතියේ සමස්ත භෞතික හා මූල්‍ය ප්‍රගතිය පිළිවෙලින් සියයට 84.8 ක් සහ සියයට 84.3 ක් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පොසිල ඉන්ධන විදුලිබල උත්පාදනය අඩු කර ජල විදුලිබල උත්පාදනයට දායක වන මෙගාවොට් 30.5 ක ධාරිතාවයකින් යුත් බලාගාරය, පසුගිය වසර 10 ක ණය කාලය තුළ සහ ආරම්භයේ සැලසුම් කර තිබුණු වර්ෂ 05 ක කොන්ත්‍රාත් කාලය තුළ අත්කර ගෙන නොතිබුණි. ව්‍යාපෘතියේ මෙම ප්‍රමාදය රටට විශාල පාඩුවක් විය හැකිය.

මොරගොල්ල වේල්ල ප්‍රදේශයෙන් ආවේණික මත්ස්‍ය විශේෂයක් වන ලෙබියෝ-රිෂාර් (ගඩයා) සොයා ගැනීම ඇතුළු සාධක කිහිපයක් හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිය ප්‍රමාද වූ අතර එය සැලසුම් ක්‍රියාවලියට බලපාන ලදී. ව්‍යාපෘතිය 2025 දෙසැම්බර් 31 වන විට අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

නිසි අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් අපේක්ෂිත අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) අධීක්ෂණ සහිත පාලනය හා දත්ත ප්‍රතිග්‍රහණ හැකියාව සහිත බෙදාහැරීමේ පාලන මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (SCADA)

බස්නාහිර පළාත දකුණ -1 සඳහා අධීක්ෂණ සහිත පාලනය හා දත්ත ප්‍රතිග්‍රහණ හැකියාව සහිත බෙදාහැරීමේ පාලන මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා සැලසුම් කිරීම, නිෂ්පාදනය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම, භාරදීම, ස්ථාපනය කිරීම, සම්පූර්ණ කිරීම සහ ක්රියාත්මක කිරීම සඳහා වන කොන්ත්‍රාත්තුව 2023 මැයි 17 වන දින රු. මිලියන 2,003.21 කට සමාන එ.ජ.ඩො 5,945,117 + රු. මිලියන 11.61 ක පිරිවැයකට ප්‍රදානය කර තිබුණු අතර ක්‍රියාත්මක දිනය වන 2023 සැප්තැම්බර් 05 සිට දින 547 ක් ඇතුළත නිම කිරීමට අපේක්ෂා කර තිබුණි. හරිත බලශක්ති සංවර්ධන සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන (අදියර 1) හි ඉතිරිකිරීම්වලින් වෙන්කරන ලද එ.ජ.ඩො මිලියන 6.8කින්, ණය කාලය අවසානයේ එ.ජ.ඩො මිලියන 3.43ක් සහ රු. මිලියන 1.16ක් පමණක් ව්‍යාපෘතියට වියපැහැදීම් කිරීමට හැකිවී තිබුණි. කෙසේවෙතත්, ලැබුණු ප්‍රගති වාර්තාවට අනුව, සියයට 95.6ක ප්‍රගතියක් අපේක්ෂා කළද භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 81 විය. 2024 දෙසැම්බර් 31 වන විට මූල්‍ය ප්‍රගතිය සියයට 58 ක් ලෙස වාර්තා විය.

මෙම ව්‍යාපෘතිය ආසියානු සංවර්ධන බැංකු ණය 3147 යටතේ හරිත බලශක්ති සංවර්ධන සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන (අදියර 1) වෙත මාරු කරන ලදී. ඒ වන විට වෙනත් ණය ඉතිරිකිරීම් නොතිබූ අතර මෙම මාරු කිරීම මඟින් රටේ යහපත උදෙසා ණය ඉතිරිකිරීම් උපරිම ලෙස භාවිතා කිරීම හැකි විය.

ව්‍යාපෘතියේ භෞතික ප්‍රගතිය කඩිනම් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

2.2 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	විගණකගේ නිර්දේශ
(අ)	<p>ලංසු ලේඛනයේ 6 වන කොටසේ 5.9 වගන්තියට අනුව, එ.ජ.ඩො මිලියන 3.76ක් වටිනා SCADA/ADMS දෘඩාංග සහ මෘදුකාංග යෙදුම සහ දුරස්ථ පර්යන්ත ඒකක සඳහා පද්ධති පරීක්ෂණ සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ. කර්මාන්තශාලා පිළිගැනීමේ පරීක්ෂණය (FAT) සඳහා පරීක්ෂාව සිදු කිරීමට ඇති සුදානම පිළිබඳව කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් 2024 ජනවාරි 09 වන දින සිට දැනුම් දී ඇති අතර 2024 මාර්තු අවසානය දක්වා කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් සිහිකැඳවීම් 17ක් එවා ඇතත්, එවැනි කර්මාන්තශාලා පිළිගැනීමේ පරීක්ෂණය අවශ්‍ය පරිදි සිදු කර නොමැති අතර 2024 මැයි 06 වන දින ල.වි.ම සාමාන්‍යාධිකාරී විසින් කර්මාන්තශාලා පිළිගැනීමේ පරීක්ෂණය ඉවත් කිරීමට තීරණය කර ඇත. එමඟින්, ඉහත ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 3.76 ක දෘඩාංග සහ මෘදුකාංග, සේවයෝජකයා විසින් පරීක්ෂණයක් සිදු කිරීම වෙනුවට, කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් සිදු කරන ලද කර්මාන්තශාලා පිළිගැනීමේ පරීක්ෂණය මත පදනම්ව ව්‍යාපෘතියට ලබා දී ඇත.</p>	<p>කර්මාන්තශාලා පිළිගැනීමේ පරීක්ෂණය සඳහා අනුමත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය 2024-02-08 දින ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය විසින් ආරම්භ කර ඇති අතර, අනුමැතීන් ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් කිහිප වතාවක් නැවත සැලසුම් කිරීමෙන් පසුව, තේරීම් කමිටුවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු මෙම කර්මාන්තශාලා පිළිගැනීමේ පරීක්ෂණය 2024-04-01 දිනට නැවත සැලසුම් කරන ලදී. කෙසේවෙතත්, සාධාරණ කාලයක් තුළ අමාත්‍යාංශයෙන් කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් ලැබී නොතිබූ බැවින් සහ මෙම ව්‍යාපෘතියට අරමුදල් සැපයීම 2024-07-13 දිනෙන් අවසන්වීමට නියමිතව තිබුණු ආසියානු සංවර්ධන බැංකුණය අංක 3147 මගින් හාණයවර ලිපියේ ද්‍රව්‍ය නැව්ගත කිරීමේ නවතම දිනය 2027-06-13 බව සැලකිල්ලට ගනිමින්, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ අරමුදල් උපරිම ලෙස භාවිතා කිරීම සහ ස්ථානයට භාණ්ඩ නියමිත ලෙස බෙදාහැරීම සහතික කිරීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ඇති සියලුම කර්මාන්තශාලා පිළිගැනීමේ පරීක්ෂණය අත්හැරීමට 2024-05-06 දින ල.වි.ම සාමාන්‍යාධිකාරීවරයා උපදෙස් දෙන ලදී.</p>	<p>කොන්ත්‍රාත්තුවේ ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීම සඳහා එම කොන්ත්‍රාත්තුවේ කොන්දේසි දැඩි ලෙස පිළිපැදිය යුතුය.</p>
(ආ)	<p>කොන්ත්‍රාත්තුවේ සාමාන්‍ය කොන්දේසියේ 07 වන කොටසේ 18.1 වගන්තියට අනුව, කොන්ත්‍රාත්</p>	<p>කොන්ත්‍රාත්තුව 2024 ජනවාරි 28 වන දින ප්‍රදානය කරන ලදී. කොන්ත්‍රාත්කරු 2024 මාර්තු 19</p>	<p>කොන්ත්‍රාත් කොන්දේසිවලට දැඩි ලෙස අනුකූල විය යුතුය.</p>

ප්‍රදානය දැනුම් දීමෙන් දින 28ක් ඇතුළත, සැපයුම්කරු විසින් ඉහත කොන්ත්‍රාත්තුව සඳහා විශේෂ කොන්ත්‍රාත් කොන්දේසියේ (SCC) නිශ්චිතව දක්වා ඇති ප්‍රමාණයන් සහ මුදල් වලින් කොන්ත්‍රාත්තුවේ නිසි කාර්ය සාධනය සඳහා කාර්ය සාධන සුරක්ෂණය සැපයිය යුතුය. කෙසේවෙතත්, පැකේජ අංක 05 ලොට් 04 උප ලොට් C1 යටතේ 245kv සහ 145kv Outdoor Switchgears සැපයීම සහ බෙදාහැරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය දැනුම් දුන් 2023 ජනවාරි 23 දින සිට දින 54කට පසු 2024 මාර්තු 19 වන දින කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් එවැනි කාර්ය සාධන සුරක්ෂණයක් ලබා දී තිබුණි.

වන දින කාර්ය සාධන සුරක්ෂණය ඉදිරිපත් කළ අතර එය අවශ්‍ය කාල රාමුවට වඩා දින 50 ඉක්මවා ඇත. මෙම ගැටළුව අවම කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් සපයන ලද ලංසු සුරක්ෂණය කාර්ය සාධන සුරක්ෂණය ඉදිරිපත් කරන තෙක් වලංගු බව ලං.වි.ම සහතික කළේය.

2.3 අරමුදල් උපයෝජනය

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	විගණකගේ නිර්දේශ
(අ)	<p>ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ණය අංක 3146 යටතේ වෙන් කරන ලද එ.ජ.ඩො මිලියන 29ක වෙන්කිරීමෙන්, සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය වෙත ලබා දෙන ලද එ.ජ.ඩො 60,137 හැර රු. මිලියන 3,808.51 කට සමාන එ.ජ.ඩො මිලියන 18.11 ක් සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ණය අංක 3147 යටතේ ලබා දෙන ලද එ.ජ.ඩො මිලියන 121 ක වෙන්කිරීමෙන්, රු. මිලියන 27,684.44 කට සමාන එ.ජ.ඩො මිලියන 101.46ක් වර්ෂ 10 ක කාලය අවසානයේ දී ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු සඳහා යොදාගෙන තිබුණි. තවද, AFD ණය අංක CLK 101105 M යටතේ වෙන් කරන ලද යුරෝ මිලියන 22 කින් රු. මිලියන 3,793 කට සමාන යුරෝ මිලියන 20.62 ක් 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට ලබාගෙන තිබුණි. AFD ණය මගින් ලැබුණු අත්තිකාරම් මුදලින්, විශේෂ විදේශ මුදල් බැංකු ගිණුමේ ඉතිරිව ඇති රු. මිලියන 96.43 කට සමාන යුරෝ 316,604.19 ක් 2023 දෙසැම්බර් 31</p>	<p>2024 වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපෘති මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීමෙන් පසු ඉතිරි මුදල ආපසු ගෙවනු ලැබේ.</p>	<p>ණය මුදල් එලදායී ආකාරයෙන් භාවිත කිරීමට සියවර ගත යුතුය.</p>

වන දින අරමුදලේ භාවිතය කල් ඉකුත් වීම හේතුවෙන්, උපයෝජනය නොකර ණය දෙන ආයතනයට ආපසු ගෙවීමට සිදුවී ඇත.

(ආ) ලැබී ඇති තොරතුරුවලට අනුව, හරිත බලශක්ති සංවර්ධන සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන 1 යටතේ මොරොගොල්ල ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය ඉදිකිරීම සඳහා එ.ජ.ඩො මිලියන 113.86 ක මුදලක් වෙන් කර තිබුණු අතර එ.ජ.ඩො මිලියන 94.65 ක පිරිවැයක කොන්ත්‍රාත්තු ප්‍රදානය කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් ඉන් 84 නියෝජනය කරන එ.ජ.ඩො මිලියන 79.76ක් පමණක් ණය කාලය අවසානයේ වියපැහැදීම කර තිබුණි. ඒ අනුව, ව්‍යාපෘතියේ ඉතිරි කටයුතු සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් එ.ජ.ඩො මිලියන 15ක වෙනත් ණය මුදලක් ලබා ගැනීමට සිදුවී ඇත.

මෙම ප්‍රකාශය සමඟ එකඟ වේ.

ණය මුදල් ඵලදායී ලෙස භාවිත කිරීම සඳහා භෞතික ප්‍රගතිය කඩිනම් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඇ) විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ (ERD) ප්‍රකාශයට අනුව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකු ණය අංක 3147 සඳහා රු. මිලියන 283.41 කට සමාන එ.ජ.ඩො මිලියන 1.41 ක් සහ රු. මිලියන 57.32 කට සමාන යුරෝ 322,030 ක් ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ගෙවා තිබුණි. ඒ අනුව, භාවිතයට නොගත් අයවැය ප්‍රතිපාදන සඳහා දරන ලද බැඳීම් ගාස්තුව ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.

ණය කොන්දේසි මගින් නියම කර ඇති පරිදි ව්‍යාපෘතියට බැඳීම් ගාස්තුව දැරීමට සිදු වූ අතර එය නොවැළැක්විය හැකිය.

බැඳීම් ගාස්තු අවම කිරීම සඳහා අරමුදල ප්‍රමාදයකින් තොරව භාවිත කිරීමට පියවර ගත යුතුය.